

Zadeva C-394/21

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

28. junij 2021

Predložitveno sodišče:

Curtea de Apel București (pritožbeno sodišče v Bukarešti,
Romunija)

Datum predložitvene odločbe:

3. junij 2021

Pritožnica:

Bursa Română de Mărfuri SA

Nasprotna stranka:

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
(ANRE)

Intervenientka:

Federația Europeană a Comercianților de Energie (Evropska zveza
trgovcev z energijo)

Predmet postopka v glavni stvari

Pritožba, s katero pritožnica Bursa Română de Mărfuri (romunska blagovna borza) Curtea de Apel București (pritožbeno sodišče v Bukarešti) predlaga, naj nasprotni stranki Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (nacionalni regulativni organ za energijo) (ANRE) na podlagi Uredbe (EU) št. 2019/943 izda dovoljenje za organizacijo in upravljanje centraliziranih trgov električne energije.

Predmet in pravna podlaga predhodnega odločanja

V skladu s členom 267 PDEU se sprašuje po razlagi Uredbe (EU) št. 2019/943, Direktive (EU) 2019/944, člena 4(3) PEU, členov 101 in 102 PDEU ter člena 106(1) PDEU.

Vprašanja za predhodno odločanje

- 1) Ali Uredba (EU) št. 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije, zlasti člen 1(b) in člen 3, ob upoštevanju določb Direktive (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in o spremembi Direktive 2012/27/EU, od začetka njene veljavnosti prepoveduje, da država članica še naprej podeli samo eno dovoljenje za organizacijo in upravljanje centraliziranih trgov z energijo? Ali ima romunska država od 1. januarja 2020 obveznost, da odpravi obstoječi monopol v zvezi z upravljanjem trga električne energije?
- 2) Ali osebno področje uporabe načel svobodne konkurence iz Uredbe (EU) št. 2019/943, zlasti člena 1(b) in (c) ter člena 3, zajema operaterja trga električne energije kot blagovno borzo? Ali na ta odgovor vpliva dejstvo, da člen 2, točka 40, Uredbe (EU) št. 2019/943 za opredelitev trga električne energije napotuje na opredelitev trgov električne energije iz člena 2, točka 9, Direktive 2019/944?
- 3) Ali to, da država članica izda samo eno dovoljenje za upravljanje trga električne energije, pomeni omejevanje konkurence v smislu členov 101 in 102 PDEU v povezavi s členom 4(3) PEU in členom 106(1) PDEU?

Navedene določbe prava Unije in sodna praksa Unije

Člen 4(3) PEU, člena 101 in 102 PDEU ter člen 106(1) PDEU.

Uredba (EU) št. 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije, člen 1(b) in (c), člen 2, točka 25, člen 3, člen 10(4) in (5).

Direktiva (EU) 2019/944/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in o spremembi Direktive 2012/27/EU, uvodni izjavi 2 in 3, člen 2, točke 9, 18 in 57.

Navedene nacionalne določbe

Legea energiei electrice și a gazelor nr. 123/2012 (zakon o električni energiji in plinu št. 123/2012), člen 10(2)(f), v skladu s katerim pristojni organ podeli eno dovoljenje operaterju trga električne energije in eno operaterju izravnalnega trga.

Ordinul ANRE nr. 12/2015 privind aprobarea Regulamentului pentru acordarea licențelor și autorităților în sectorul energiei electrice (odlok ANRE št. 12/2015 o potrditvi uredbe o izdaji dovoljenj in odobritev v sektorju električne energije).

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Na podlagi Legea privind bursele de mărfuri nr. 357/2005 (zakon o blagovnih borzah št. 357/2005) ima pritožnica od leta 1992 status samostojne ustanove, ki je na splošno pristojna za upravljanje trgov v javnem interesu.
- 2 Pritožnica je 20. avgusta 2020 na podlagi Uredbe št. 2019/943 pri ANRE zaprosila za dovoljenje za organizacijo in upravljanje centraliziranih trgov električne energije ter predložila vso zahtevano dokumentacijo iz odloka ANRE št. 12/2015.
- 3 Ker je ANRE zavrnil izdajo dovoljenja, je pritožnica pri Curtea de Apel București (pritožbeno sodišče v Bukarešti) vložila pritožbo, s katero je predlagala, naj se od nasprotne stranke zahteva, da izda zadevno dovoljenje.
- 4 Pritožnica je v pritožbi trdila, da Uredba št. 2019/943 v povezavi z Direktivo 2019/944 nacionalne regulativne organe zavezuje, da učinkovito zagotavljajo konkurenco med operaterji trgov električne energije.
- 5 Po mnenju pritožnice načela svobodne konkurence, ki jih določa Uredba, namreč ne izključujejo operaterja trga električne energije, opredeljenega v njenem členu 2, točka 7.
- 6 ANRE se je branil s sklicevanjem na člen 10(2)(f) zakona št. 123/2012 in trdil, da je na dan začetka veljavnosti tega zakona družba Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale „OPCOM“ S. A. že imela dovoljenje za upravljanje centraliziranih trgov električne energije, ki je bilo izdano leta 2001 za obdobje 25 let, zato naj bi imel ta operater izključen monopol na tem področju.
- 7 Nasprotna stranka tudi trdi, da Uredba št. 2019/943 določa splošna načela za udeležence na trgu električne energije, pri čemer ta pojem v skladu z opredelitvijo iz člena 2, točka 25, Uredbe ne vključuje operaterja trga električne energije.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 8 Pritožnica meni, da je obveznost nacionalnih regulativnih organov, da zagotovijo konkurenco med upravljavci trgov električne energije, temelj Uredbe št. 2019/943, kot izhaja iz člena 1(b) te uredbe. Ta člen naj bi v povezavi s členom 3 ter členom 10(4) in (5) Uredbe določal, da mora ANRE preprečiti kakršen koli protikonkurenčni monopol.
- 9 Pritožnica na podlagi člena 1(b) in (c) ter člena 3 Uredbe tudi trdi, da načela svobodne konkurence, določena z Uredbo, nikakor ne izključujejo operaterja trga električne energije, kot je opredeljen v členu 2, točka 7, Uredbe.

- 10 Ker je operater trga subjekt, ki opravlja dejavnost agregiranja, naj bi opredelitev „udeleženca na trgu“ v členu 2, točka 25, Uredbe vključevala operaterja trga električne energije.
- 11 ANRE meni, da Sodišču ni treba predložiti vprašanj za predhodno odločanje.
- 12 Trdi, da bi zaradi majhnosti romunskega trga oblikovanje dveh ločenih trgov kvečjemu razdelilo ponudbe istih ponudnikov na teh dveh trgih, s čimer bi se nedvomno kršila konkurenčnost.
- 13 Nasprotna stranka opozarja, da je pritožnica leta 2014 vložila podobno pritožbo, ki je bila zavrnjena in v okviru katere je uveljavljala ugovor protiustavnosti člena 10(2)(f) zakona št. 123/2012, ki ga je Curtea Constituțională (ustavno sodišče) prav tako zavrnilo.
- 14 ANRE meni, da vprašanja za predhodno odločanje niso potrebna za rešitev spora in da je Uredba jasna, tako da jo sodišče lahko uporabi.
- 15 ANRE meni tudi, da monopol, ki ga dovoljuje nacionalno pravo, ni v nasprotju z Uredbo, saj ta ne vsebuje nobene določbe, ki bi državam članicam nalagala obveznost, da imenujejo več gospodarskih operaterjev, katerih naloga je organizirati in upravljati centralizirane trge električne energije z namenom veleprodaje električne energije, ampak splošna načela, namenjena udeležencem na trgu električne energije, med katerimi v skladu z opredelitvijo iz člena 2, točka 25, Uredbe niso navedeni operaterji omrežja ali operater trga električne energije.
- 16 Člen 1(b) Uredbe, na katerega se sklicuje pritožnica, je po mnenju nasprotne stranke pojasnjen v uvodni izjavi 13 Direktive 2019/944, v kateri so „dobavitelji virov“ opredeljeni kot dobavitelji električne energije iz različnih virov energije (na primer: vetrna, sončna, geotermalna, vodna, energija, ki jo proizvajajo valovi in plimovanje itd.), in ne kot izvajalci storitev (kot je storitev upravljanja trga), prav tako pa „olajšava agregiranja porazdeljenega povpraševanja in ponudbe“ pomeni olajšan vstop na trg za agregatorje kot ločene entitete, ki opravljajo predvsem dejavnost agregiranja.
- 17 Pritožnica meni tudi, da je izenačenje konkretno romunske blagovne borze (BRM) ali splošneje operaterja trga električne energije z agregatorjem v smislu opredelitve iz Direktive prisiljeno in neutemeljeno v sedanjem pravnem okviru. Agregatorji ne bodo ne zdaj ne v prihodnje predstavljali konkurenčnega tržnega mehanizma ali mehanizma upravljanja trgov električne energije.
- 18 Nasprotna stranka trdi, da člen 3, na katerega se sklicuje pritožnica, določa pravilo o konkurenčnem oblikovanju cen na podlagi ponudbe in povpraševanja ne glede na število operaterjev, ki ga morajo upoštevati. Uporaba pojma operaterja trga v množini je posledica dejstva, da se zadevno besedilo nanaša na pravne subjekte držav članic, kar naj ne bi pomenilo, da mora biti v vsaki državi članici več operaterjev trga.

- 19 Nasprotna stranka opozarja tudi, da je bil OPCOM od začetka veljavnosti zakona št. 123/2012 na podlagi Uredbe št. 2015/1222 določen za imenovanega operaterja trga električne energije za dan vnaprej ali znotraj dneva za trgovalno območje Romunije.
- 20 Z odstopanjem od konkurenčnega modela iz člena 4 Uredbe (EU) št. 2015/1222 člen 5 te uredbe ponuja možnost uporabe monopolnega modela z določitvijo enega samega imenovanega operaterja trga električne energije, pri čemer je ta odločitev prepuščena presoji zadevne države članice, ki je o svoji odločitvi dolžna obvestiti Komisijo.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 21 Predložitveno sodišče Curtea de Apel București (pritožbeno sodišče v Bukarešti) meni, da mora za rešitev obravnavanega spora predhodno odločati Sodišče, ki bi moralo ugotoviti, ali se Uredba št. 2019/943 uporablja za operaterja energetskega trga, ali ta uredba, ki se po potrebi razlaga v povezavi z Direktivo 2019/944, od datuma začetka njene veljavnosti prepoveduje, da država članica izda samo eno dovoljenje za upravljanje celotnega trga električne energije te države članice, in, ali je podelitev samo enega dovoljenja v nasprotju s členoma 101 in 102 PDEU v povezavi s členom 4(3) PEU in členom 106(1) PDEU.
- 22 Glede nujnosti predložitve vprašanj za predhodno odločanje Sodišču predložitveno sodišče na eni strani ugotavlja, da se določbe prava Unije, na katere se nanašajo vprašanja za predhodno odločanje, še niso razlagale, in na drugi, da pravilna uporaba prava Unije v obravnavanem primeru ni tako očitna, da ne bi dopuščala nobenega razumnega dvoma. Poleg tega naj bi bila sodna praksa Sodišča, na katero se sklicuje nasprotna stranka, oblikovana pred Uredbo.